

Γλώσσα-Ενότητα 11η

Η γενική ως προσδιορισμός

Όταν χρησιμοποιούμε τη γενική ως προσδιορισμό ενός ουσιαστικού τότε η γενική αποκτά διάφορες σημασίες:

1. Γενική του κτήτορα ή γενική κτητική (τίνος; ποιανού;)

Χρησιμοποιείται για να δείξουμε σε ποιον ανήκει κάτι, π.χ.

→ Ο καλλιτέχνης ζωγράφισε το σώμα και τα πόδια **του αλόγου**.

2. Γενική υποκειμενική

Χρησιμοποιείται για να φανερώσουμε το υποκείμενο μιας ενέργειας, π.χ.

→ Η επιστροφή **του Γιάννη** συνοδεύτηκε από γλέντια και χαρές.

Για να βρούμε μια γενική υποκειμενική μετατρέπουμε το ουσιαστικό που προσδιορίζει η γενική (επιστροφή) σε ρήμα. Αν η γενική είναι υποκείμενο, τότε μιλάμε για γενική υποκειμενική. Δηλαδή:

Η επιστροφή **του Γιάννη** > **Επέστρεψε** ο Γιάννης > Ποιος επέστρεψε;
Ο Γιάννης = υποκείμενο

3. Γενική αντικειμενική

Χρησιμοποιείται για να φανερώσουμε το αντικείμενο μιας ενέργειας, π.χ.

→ Το δυνατό κτύπημα **της πόρτας** από το Γιάννη ενόχλησε τους γείτονες.

Για να βρούμε μια γενική αντικειμενική μετατρέπουμε το ουσιαστικό που προσδιορίζει η γενική (κτύπημα) σε ρήμα. Αν η γενική είναι αντικείμενο, τότε μιλάμε για γενική αντικειμενική. Δηλαδή:

Το δυνατό κτύπημα **της πόρτας** > Ο Γιάννης **κτύπησε** την πόρτα >
Τι κτύπησε; την πόρτα = αντικείμενο.

4. Γενική του τόπου (πού;)

Χρησιμοποιείται για να δηλώσουμε τον τόπο στον οποίο γίνεται μια ενέργεια.
π.χ. → Στη μάχη **του Μαραθώνα** αρχηγός των Αθηναίων ήταν ο Μιλτιάδης.

5. Γενική του χρόνου (πότε;)

Χρησιμοποιείται για να δηλώσουμε τον χρόνο κατά τον οποίο γίνεται μια ενέργεια, π.χ. → Ασχολείται με δουλειές **της νύχτας**.

6. Γενική της ιδιότητας (τι είδους;)

Χρησιμοποιείται για να δηλώσουμε μια ιδιότητα στο ουσιαστικό, π.χ.

→ Μας κέρασε γλυκό **του κουταλιού**.

→ Βάλε επιτέλους κι ένα παντελόνι **της μόδας**.

Στη γενική της ιδιότητας υπάγονται:

α. Γενική του μέτρου της τοπικής ή χρονικής έκτασης (πόσο;)

Χρησιμοποιείται για να δηλώσουμε το μήκος, το πλάτος ή το χρονικό διάστημα, π.χ. → Προχώρησε μια απόσταση διακοσίων **μέτρων** και σταμάτησε.

→ Προχώρησε μια απόσταση δύο **ωρών** και σταμάτησε.

β. Γενική της ηλικίας (πόσου χρόνου;)

Χρησιμοποιείται για να δηλώσουμε την ηλικία ενός έμψυχου ή άψυχου, π.χ.

→ Αυτό το κρασί είναι πέντε **χρονών**.

→ Το μωρό είναι μόλις τριών **ημερών**.

γ. Γενική του βάρους (πόσο ζυγίζει;)

Χρησιμοποιείται για να δηλώσουμε το βάρος ενός έμψυχου ή άψυχου, π.χ.

→ Σήκωσε ένα σακί πενήντα **κιλών**.

δ. Γενική της αξίας (πόσο κοστίζει;)

Χρησιμοποιείται για να δηλώσουμε την αξία ενός πράγματος, π.χ.

→ Αγόρασε ένα σπίτι διακοσίων χιλιάδων **δολαρίων**.

7. Γενική του σκοπού ή της χρήσης (για ποιο σκοπό)

Χρησιμοποιείται για να δηλώσουμε το σκοπό για τον οποίο χρησιμοποιείται κάτι, π.χ. → Έσπασε το ποτήρι **του νερού**.

9. Γενική του περιεχομένου (με τι;)

Χρησιμοποιείται για να δηλώσουμε το περιεχόμενο που περιέχει ένα αντικείμενο, π.χ. → Πήγα στην αποθήκη **των κρασιών**.

11. Γενική διαιρετική (ποιο απ' όλα;)

Χρησιμοποιείται για να δηλώσουμε το όλο. Το μέρος του όλου το φανερώνει το προσδιοριζόμενο ουσιαστικό, π.χ. → Ανέβηκα στην κορυφή **του βουνού**.

(Το όλο το φανερώνει η γενική *του βουνού* και το μέρος του όλου το φανερώνει το ουσιαστικό *η κορυφή*.)

→ Τρεις μαθητές **του τμήματος** έφυγαν.

(Το όλο το φανερώνει η γενική *του τμήματος* και το μέρος του όλου το φανερώνει το ουσιαστικό *μαθητές*.)

12. Γενική της καταγωγής (τίνος;)

Χρησιμοποιείται για να δηλώσουμε σχέση καταγωγής ή συγγένειας, π.χ.

→ Ήρθε και η κόρη **του Νίκου**.

→ Τηλεφώνησε ο αδερφός **του Πέτρου**.